

УДК 342.9 (477)
DOI: 10.31733/2078-3566-2019-3-232-238

Корнієнко М. В. ©
кандидат юридичних наук, доцент
(Одеський державний
університет внутрішніх справ)

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЯВЛЕННЯ, РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ ЩОДО ДІТЕЙ

Розглянуто один із важливих чинників ефективної діяльності щодо забезпечення виявлення, розслідування та попередження насильницьких злочинів щодо дітей, а саме інформаційно-технічне забезпечення. Висвітлено питання інформаційного забезпечення виявлення, розслідування та попередження злочинів загалом і насильницьких злочинів щодо дітей зокрема.

Підкреслено та аргументовано ефективність такого засобу протидії і профілактики учинення статевих злочинів стосовно дітей, що повинен бути запроваджений в Україні, як Єдиний реєстр злочинців, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої чи малолітнього.

Ключові слова: дитина, неповнолітній, малолітній, права дитини, інформаційне забезпечення, насильницькі злочини, нормативна база, законодавство України.

Постановка проблеми. Соціальна політика будь-якої правової держави повинна бути зосереджена на створенні гідних умов життя та високого рівня добробуту не лише нинішнього, а й прийдешніх поколінь. Демографічна криза, яка сьогодні існує в Україні, не є позитивним явищем для українського народу, саме тому органи публічної влади повинні сприяти як вихованню нового здорового покоління, так і збереженню існуючого генофонду.

Проголосивши в Конституції України, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, держава зобов'язалася всіма доступними засобами захищати особу, особливо дитину. Основний закон передбачає державний захист дитинства, рівність дітей у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним, та зазначає, що будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються законом. У Законі України «Про охорону дитинства» зазначено, що кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканність та захист гідності. Вагомим кроком на шляху впровадження міжнародних стандартів захисту прав дитини в національне законодавство України стало ухвалення Національного плану дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини, затвердженого Законом України «Про загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 року», метою якого є забезпечення функціонування системи захисту прав дітей відповідно до вимог Конвенції ООН про права дитини. Але, незважаючи на розгалужену систему державного та міжнародного правового захисту, останнім часом значно зросла кількість кримінальних правопорушень, що вчиняються стосовно дітей.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідженням питань інформаційного забезпечення виявлення, розслідування та попередження насильницьких злочинів щодо дітей присвячені роботи Г. А. Алієва, І. П. Васильківської, В. В. Вітвіцької, Б. М. Ворника, О. М. Джузи, О. І. Карпенко, С. Г. Киренка, Л. В. Крижної, І. І. Лановенка, В. Т. Маляренка, П. С. Матишевського, В. П. Мироненко, О. Є. Михайлова, О. Є. Мойсеевої, В. Ф. Мороза, В. М. Оржеховської, Л. І. Романової, В. Я. Рибальської, К. К. Сперанського, В. О. Тулякова, І. К. Туркевич, Т. М. Чебикіної, Н. С. Юзікової, А. О. Ярового, С. С. Яценка та інших авторів.

© Корнієнко М. В., 2019
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-6420-6169>
ad_ovs_eb@ukr.net

Метою статті є дослідження інформаційного забезпечення виявлення, розслідування та попередження насильницьких злочинів щодо дітей, що має соціально-правову значущість у посиленні боротьби як з насильницькими злочинами щодо дітей, так і з іншими посяганнями на права та законні інтереси малолітніх й зумовлюється, перш за все, потребами вдосконалення заходів правового захисту дітей від насильства. У статті на основі аналізу вітчизняної юридичної практики, а також узагальнення позитивного зарубіжного досвіду передбачаємо сформулювати теоретичну систему знань про протидію насильницьким злочинам щодо дітей.

Виклад основного матеріалу. Починаючи з другої половини ХХ ст., суспільство вступило у нову епоху свого розвитку. У цей час відбувається інтенсивне збільшення кількості інформації, що дозволило вести мову про інформаційний вибух та позначити нове суспільство як інформаційне. Саме інформація стала іманентною рисою сучасного соціуму. «Цивілізаційні напрями розвитку інформаційного суспільства характеризуються тим, що обсяг інформації в світі щорічно зростає на 30 %. У середньому на людину в рік у світі виробляється $2,5 \cdot 10^8$ байт. У 2002 році людством було вироблено $18 \cdot 10^8$ байт інформації. За п'ять попередніх років людством було вироблено інформації більше, ніж за всю попередню історію» [2].

Як указує А. Сіленко, «у сучасному контексті це поняття є надзвичайно широким, що дозволяє позначати ним і повідомлення, і середовище, і запис програми зміни й розвитку об'єкта. Інформація – це унікальний ресурс, що створюється самим суспільством у процесі його життєдіяльності. Поняття «інформація» більшість вчених цілком справедливо відносить до таких загальних філософських категорій, як «простір», «час», «рух» тощо. Зокрема, інформація трактується як заперечення ентропії (Л. Бріллоєн); комунікація і зв'язок, у процесі яких усувається невизначеність (К. Шеннон); передача розмаїтості (Дж. Ешбі); міра складності структур (Х. Моль); ймовірність вибору (І. М. Яглом)» [3, с. 96].

Слід зауважити, що для характеристики сучасного соціуму використовують також поняття «суспільство епохи постмодерну», «постіндустріальне суспільство», водночас і постмодерне, і постіндустріальне суспільство (що насправді одне і те ж саме) має інформаційну основу. «Нині інформаційні технології стали істотним компонентом соціальної реальності й можуть розглядатися як фактор, що впливає на всі сфери життєдіяльності суспільства, – наголошує А. Сіленко. – Причому, на відміну від енергетичних, транспортних і хімічних технологій, вони не мають твердих ресурсних і екологічних обмежень, що вносить у процес свою специфіку. В інформаційних технологіях набагато вища, ніж в інших технологіях, швидкість відновлення: покоління інформаційних технологій змінюються кожні 3 – 5 років. Можливо, саме тому інтелектуальне освоєння наслідків такого динамічного розвитку не встигає за зростанням обсягів нової інформації» [3, с. 98].

У контексті означеного не можна не згадати про проведене у межах міжнародного проекту «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді України» за підтримки Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні соціологічне дослідження серед дітей, за результатами якого встановлено (дані за 2018 рік) таке: 17,6 % респондентів почували себе незадоволеними, тому хотіли більше часу проводити в соціальних мережах (серед них найбільш вирізняються 10-річні хлопчики та студенти закладів профтехосвіти – 25,6 % та 18,9 % відповідно); 18,2 % підлітків регулярно нехтували іншими справами (хобі, спорт) через те, що хотіли бути в соціальних мережах (найбільше нехтували іншими справами 16-річні дівчата – 26,0 %); кожен шостий (16,8 %) опитаний зізнавався, що мав регулярні сварки через використання соціальних мереж (найбільша частка серед них – це дівчата 16 і 17 років (22,6 % та 20,5 % відповідно), а також 10-річні хлопчики (20,5 %) і студенти закладів профтехосвіти (20,5 %)) [4, с. 82-83].

Кожен десятий підліток регулярно брехав батькам або друзям про час, проведений у соціальних мережах (11,7 % хлопців та 9,5 % дівчат). Окремо звертають увагу на себе 10-річні хлопчики – серед них кожен шостий (17,2 %) повідомив про таку поведінку. Використання соціальних мереж з метою позбутися негативних відчуттів є досить поширеним серед підлітків – 32,8 % серед хлопців та 39,9 % серед дівчат [5, с. 82-83].

Означені результати дослідження вказують на необхідність сучасного інформаційного забезпечення протидії злочинності щодо дітей загалом і насильницької злочинності зокрема. Черговий раз згадаємо так звані ігри «Синій кит», а також «Момо», через які підлітків доводять до самогубства. При цьому фактичного візуального контакту злочинця з потерпілим не відбувається; злочин вчиняється через мобільні засоби зв'язку,

електронну пошту, соціальні мережі тощо. Слідова картина таких злочинів суттєво відрізняється від «традиційної» слідової картини насильницьких злочинів щодо дітей.

Крім того, Інтернет мережа використовується як засіб знайомства з потенційною жертвою, входження у її довіру. Так, наприклад, вироком Деснянського районного суду м. Києва від 4 березня 2019 року у справі № 754/14888/17 підсудні визнані винними у вчиненні злочинів, передбачених ч. 3 ст. 303, ч. 2 ст. 146 КК України (втягнення і примушування неповнолітньої до зайняття проституцією, незаконне позбавлення волі). Судом визнано доведеним, що обвинувачені підсудні за попередньою змовою між собою вчинили втягнення та примушення особи до зайняття проституцією з використанням обману, із застосуванням насильства, вчинене щодо неповнолітньої особи та незаконно позбавили її волі, за таких обставин. Обвинувачені через соціальну мережу Інтернет «ВКонтакте», написавши смс-повідомлення, познайомились з неповнолітньою особою. Реалізуючи свої злочинні дії, спрямовані на втягнення потерпілої до зайняття проституцією, під вигаданим приводом роботи нянею, при цьому не маючи наміру виконувати обіцяне, тобто шляхом обману, запросили неповнолітню приїхати у місто Київ з метою працевлаштування. Не підозрюючи про дійсні наміри підсудних, потерпіла 13 липня 2017 року приблизно о 18.00 год. прибула до міста Києва у квартиру, де проживали підсудні, які, достовірно знаючи про її вік, запропонували їй спробувати себе у наданні інтимних послуг, на що остання відмовилась. Продовжуючи свої злочинні дії, направлені на примушення потерпілої до зайняття проституцією, незважаючи на отриману її відмову, підсудні у період часу з 13 липня 2017 року до 18 липня 2017 року, застосовуючи систематично фізичне насильство, яке виразилось у нанесенні ударів по обличчю та тілу, а саме нанесенні не менше 6 ударів, примусили неповнолітню надавати незнайомим чоловікам сексуальні послуги на території міста Києва, за що отримували грошову винагороду в сумі від 2000 до 4000 гривень. Внаслідок злочинних дій неповнолітній потерпілій були заподіяні тілесні ушкодження, а саме садна на правій щічній ділянці, передній поверхні шиї зліва у верхній третині, передній поверхні обох колінних суглобів та правої гомілки у верхній третині; синець на тильній поверхні правого передпліччя в середній третині, що відносяться до легких тілесних ушкоджень [6].

Соціальні мережі можуть бути і приводом до застосування насилля. Так, наприклад, вироком Фастівського міськрайонного суду Київської області від 22 жовтня 2018 року у справі № 381/2164/18 підсудний визнаний винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 125 КК України (умисне легке тілесне ушкодження, що спричинило короткочасний розлад здоров'я або незначну втрату працездатності). 13 червня 2018 року, під час руху електропоїзда приміського сполучення «Київ – Фастів», в салоні одного з вагонів рухомого складу неповнолітній підсудний побачив знайомого, з яким раніше навчався у Фастівському навчально-виховному комплексі «ліцей – загальноосвітня школа I-III ступенів № 2» Фастівської міської ради Київської області та стосовно якого мав тривалі неприязні стосунки, що виникли в 2016 році на ґрунті обопільного некоректного спілкування в групі «Беседа» соціальної мережі «ВКонтакте». У підсудного виник умисел, спрямований на спричинення тілесних ушкоджень потерпілому з метою поквитатися за некоректне спілкування в групі «Беседа» соціальної мережі «ВКонтакте». По прибутті електропоїзда приміського сполучення «Київ – Фастів» до кінцевої залізничної станції «Фастів-1» о 19 год. 30 хв. 13 червня 2018 року підсудний, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на спричинення тілесних ушкоджень колишньому однокласнику, першим за нього залишив приміщення салону вагону електропоїзда, в якому вони разом їхали та, вийшовши на приміську платформу № 2 вокзалу залізничної станції «Фастів-1», зупинився на відстані близько двох метрів від дверей вагону, очікуючи на вихід з вагону до приміської платформи №2 потерпілого. Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, спрямованого на спричинення тілесних ушкоджень, дочекавшись його виходу з вагону до приміської платформи № 2 залізничної станції «Фастів-1», наніс один удар кулаком лівої руки в обличчя, після чого одразу наніс потерпілому ще три удари кулаками обох рук в обличчя, внаслідок чого потерпілий впав на бруківку приміської платформи № 2. Одразу після цього невдало намагався допомогти потерпілому підвестися на ноги, однак, не досягши успіху, повторно наніс два удари кулаками рук в обличчя, після чого з місця події втік, спричинивши потерпілому тілесні ушкодження [7].

Таким чином, у сучасних умовах розвитку соціуму важливе значення має інформаційно-технічне забезпечення певної діяльності. Не є винятком і діяльність щодо виявлення, розслідування та попередження насильницьких злочинів щодо дітей. Як зазначає

І. І. Кагляк, «успішність слідчої діяльності значною мірою залежить від можливості як самих слідчих, так і керівників слідчих підрозділів оперативно отримувати доступ до певних відомостей, необхідних для виконання їх службових завдань, кваліфіковано здійснювати їх аналіз, використовувати досягнення науково-технічної думки для оптимізації слідчих дій. Все це є складовими інформаційного забезпечення слідчої діяльності» [1, с. 470].

Доволі важливою є роль інформаційно-технічного забезпечення виявлення, розслідування та попередження злочинів на окремих етапах розслідування, за особливих умов. Так, наприклад, С. С. Кудінов зазначає, що особливе значення інформаційне забезпечення має під час розслідування кримінальних справ в умовах дефіциту відомостей, коли слідчий відчуває нестачу необхідних йому даних як для організації розслідування, так і для виявлення слідів злочину, з'ясування механізму злочинної діяльності, встановлення винних у вчиненні злочину та ін. Зокрема це є характерним слідчим ситуаціям, коли не встановлено особу, яка вчинила злочин [8, с. 281].

Інформаційні дані дозволяють слідчому у побудові і перевірці версій, плануванні розслідування, організації і тактиці проведення окремих слідчих дій, інших заходів, тактичних операцій та комбінацій, взаємодії слідчого з працівниками правоохоронного органу, використанні допомоги громадськості.

Слід наголосити, що, зважаючи на важливість інформаційно-технічного забезпечення виявлення, розслідування та попередження насильницьких злочинів щодо дітей (як і інших злочинів загалом), це питання знайшло відображення у Положенні про органи досудового розслідування Національної поліції України, затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06 липня 2017 № 570. Так, відповідно до розділу V «Повноваження керівників слідчих підрозділів органів Національної поліції» начальник слідчого відділу територіального (відокремленого) підрозділу Національної поліції України, крім повноважень, передбачених КПК України, забезпечує в межах компетенції координацію діяльності слідчого відділу та підрозділів оперативно-технічних заходів та оперативної служби ГУНП щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій оперативними підрозділами ГУНП та міжрегіональними територіальними органами поліції; забезпечує ефективне використання слідчими оперативної інформації при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень, розшуку осіб, які переховуються від органів досудового розслідування та суду; здійснює контроль за своєчасністю здачі до архіву підрозділів інформаційно-аналітичного забезпечення закритих кримінальних проваджень; організовує діяльність інспекторів-криміналістів (техніків-криміналістів) щодо належного техніко-криміналістичного супроводження кримінального провадження; забезпечує впровадження в практичну діяльність слідчих передового досвіду досудового розслідування і нових форм та методів криміналістики [9].

Зважаючи на зазначене, не можна не згадати питання, яке порушувалося протягом останніх десяти років – це запровадження інформаційної бази осіб, які вчинили сексуальні злочини щодо дітей.

Так, Л. І. Шеховцова, досліджуючи посилення кримінальної відповідальності за статеві злочини проти неповнолітніх, наводить досвід окремих країн у протидії цим злочинам: у ряді цивілізованих країн світу (США, Великобританія, Ізраїль, Польща, Чехія) та країн СНД (Молдова, Російська Федерація) за статеві злочини проти неповнолітніх введено досить жорсткі санкції. Наприклад, у США за статеві злочини, вчинені проти неповнолітніх, призначається довічне позбавлення волі або навіть смертна кара. Також у ряді штатів введено хімічну кастрацію. У Великобританії можуть позбавити волі на строк до 10 років лише за перегляд картинок з оголеними дітьми. Створено державний реєстр педофілів, які пройшли процедуру хімічної кастрації. У Польщі також ввели хімічну кастрацію, яка є примусовою для осіб, які звалтували дітей молодше 15 років. В Ізраїлі за рішенням суду педофілам також роблять хімічну кастрацію, при цьому їм надають психологічну допомогу [10, с. 232].

Зауважимо, що ще 21 червня 2017 року до Верховної Ради України було направлено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо впровадження Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності малолітньої чи малолітнього, та посилення відповідальності за злочини, вчинені проти статевої свободи та статевої недоторканності малолітньої чи малолітнього)» (реєстраційний номер 6607). 15 березня 2019 року було додано доопрацьований проект означеного Закону (попереднє доопрацювання та подання до Верховної Ради України було здійснене 4 липня 2018 року). Цей законопроект передбачає зміни до

КК, КПК, КВК кодексу України та до Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі», запроваджує добровільний захід медичного характеру у вигляді хімічної кастрації, що застосовується до осіб, які вчинили особливо тяжкий злочин проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої чи малолітнього й страждають на розлад сексуальної переваги (педофілією), та передбачає створення Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої чи малолітнього, що має стати запобіжником для повторення (рецидиву) таких злочинів через певну поінформованість осіб, на яких законом покладено обов'язки з виховання малолітнього (малолітньої); встановлення адміністративного нагляду за відповідною категорією засуджених осіб, звільнених з місць позбавлення волі. При цьому, як вказується у пояснювальній записці до цього законопроекту, «в Україні спостерігається погіршення криміногенної ситуації, зростання кількості тяжких та особливо тяжких злочинів, в тому числі злочинів проти життя та здоров'я особи. Окреме місце в цьому сумному переліку займають злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, в тому числі і по відношенню до малолітніх осіб. Аналізуючи статистику кримінальних злочинів, можна констатувати, що й ці злочини мають тенденцію до зростання» [11].

Автори законопроекту врахували зарубіжний досвід запровадження інституту хімічної кастрації: «Досвід іноземних країн знає різні способи та заходи протидії таким злочинам. Одним із найпоширеніших є так звана хімічна кастрація, яка полягає у застосуванні до особи певного медичного препарату, що пригнічує сексуальний потяг (лібідо) та сексуальну активність. Питання застосування такої процедури законодавчо врегульовано у більшості країн світу. Так, щонайменше 48 штатів у США (Каліфорнія, Флорида, Джорджія, Айова, Луїзіана, Монтана, Орегон, Техас, Вісконсин та ін.) у різний час застосовували такий спосіб. Медикаментозна профілактика статевих злочинів застосовується в багатьох європейських державах (Великобританія, Франція, Німеччина, Данія, Швеція, Польща, Норвегія, Естонія) та в інших країнах, таких як Канада, Ізраїль. Застосування примусової хімічної кастрації також було закріплено на законодавчому рівні в Російській Федерації та в Республіці Казахстан. За даними Великої Британії, дія урядової програми щодо надання засудженим особам (педофілам) препаратів, які пригнічують лібідо та сексуальну активність, скоротила рецидиви статевих злочинів з 40 % до 5 %, а в Німеччині – з 80 % до 3 %» [11].

Як ми зазначили, указаний законопроект передбачає і створення Єдиного реєстру злочинців, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої чи малолітнього, держателем якого повинно стати Міністерство юстиції України.

Сьогодні ця ініціатива є необхідністю для нашої держави, оскільки указаний засіб дійсно може стати запобіжником щодо повторної насильницької статевої злочинності щодо дітей.

Наступним важливим аспектом, що висвітлює інформаційне забезпечення виявлення, розслідування та попередження насильницьких злочинів щодо дітей, є співпраця Національної поліції та мобільних операторів України в питаннях розшуку безвісти зниклих дітей.

Розглядаючи інформаційне забезпечення виявлення, розслідування та попередження насильницьких злочинів щодо дітей, слід згадати Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України», затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 3 серпня 2017 року № 676. Відповідно до цього Положення основними завданнями системи «Інформаційний портал Національної поліції України» є: інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Національної поліції України; забезпечення електронної взаємодії з МВС та іншими органами державної влади та інше.

Таким чином, зважаючи на наведені вище статистичні дані щодо повторного учинення насильницьких злочинів щодо дітей, зокрема статевих злочинів, а також зважаючи на позитивний зарубіжний досвід та необхідність профілактики насильницьких злочинів щодо малолітніх, потребує розв'язання питання упровадження хоча б закритого реєстру педофілів в Україні.

Висновки. Важливим чинником ефективності діяльності із забезпечення виявлення, розслідування та попередження насильницьких злочинів щодо дітей є її інформаційно-технічне забезпечення. Тому у сучасних умовах розвитку суспільства важливою є

взаємодія працівників органів досудового розслідування з різними підрозділами правоохоронних органів, у тому числі і з тими, що виконують інформаційно-аналітичну роботу.

Ефективним засобом як протидії, так і профілактики учинення статевих злочинів щодо дітей є запровадження в Україні Єдиного реєстру злочинців, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності малолітньої чи малолітнього, а також добровільне застосування до осіб, які вчинили такі злочини, процедури хімічної кастрації, на що указує аналіз запровадження інституту хімічної кастрації у зарубіжних державах, як західних, так і східних.

Бібліографічні посилання

1. Кагляк І.І. Інформаційне забезпечення слідчої діяльності. *Форум права*. 2014. № 3. С. 470-475.
2. Lyman P., Varian H.R. How much information. *Release of the University of California*. Oct. 27, 2003.
3. Сіленко А. Інформаційні технології – новий імпульс для пошуку парадигми майбутнього суспільства. *Політичний менеджмент*. 2007. № 3. С. 96-112.
4. Соціальна обумовленість та показники здоров'я підлітків та молоді: за результатами соціологічного дослідження в межах міжнародного проекту «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді»: монографія / О.М. Балакірева, Т.В. Бондар та ін.; наук. ред. О.М. Балакірева; ЮНІСЕФ, ГО «Укр. ін-т соц. дослідж. ім. О. Яременка». Київ: Поліграфічний центр «Фоліант», 2019. 127 с.
5. Соціальна обумовленість та показники здоров'я підлітків та молоді. URL: <http://society.4uth.gov.ua/ukr/molod>.
6. Вирок Деснянського районного суду м. Кисва від 4 березня 2019 року у справі № 754/14888/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review>.
7. Вирок Фастівського міськрайонного суду Київської області від 22 жовтня 2018 року у справі № 381/2164/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77268101>.
8. Кудінов С.С. Інформаційне забезпечення розслідування злочинів: сучасний стан та шляхи вдосконалення. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2011. № 1. С. 280-285.
9. Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України, затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06 липня 2017 № 570. *Офіційний вісник України*. 2017. № 72. Ст. 2212.
10. Шеховцова Л.І. Про посилення кримінальної відповідальності за статеві злочини, вчинені проти неповнолітніх. *Вісник Запорізького національного університету*. 2013. № 1. С. 230-234.
11. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо впровадження Єдиного реєстру осіб засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності малолітньої чи малолітнього та посилення відповідальності за злочини, вчинені проти статевої свободи та статевої недоторканності малолітньої чи малолітнього)». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=6207.

Надійшла до редакції 05.09.2019

References

1. Kahlyak, I.I. (2014) Informatsiyne zabezpechennya slidchoyi diyal'nosti [Information support of investigative activity]. *Forum prava*, 3, 470-475 [in Ukr.].
2. Lyman P., Varian H.R. (2003) How much information. *Release of the University of California*, Oct. 27. [in Engl.]
3. Silenko, A. (2007) Informatsiyni tekhnolohiyi – novyy impul's dlya poshuku paradyhmy maybutn'oho suspil'stva [Information technology – a new impulse to search for a paradigm of the future society]. *Politychnyy menedzhment*, 3, 96-112 [in Ukr.].
4. Sotsial'na obumovlenist' ta pokaznyky zdorov'ya pidlitkiv ta molodi: za rezul'tatamy sotsiolo-hichnoho doslidzhennya v mezhakh mizhnarodnoho proektu «Zdorov'ya ta povedinkovi oriyentatsiyi uchniv'skoyi molodi» (2019) [Social Conditionality and Health Indicators of Adolescents and Youth: According to the results of a sociological survey within the framework of the international project "Health and Behavioral Orientations of Student Youth"]: monohrafiya / O.M. Balakiryeva, T.V. Bondar ta in.; nauk. red. O.M. Balakiryeva; YUNISEF, HO «Ukr. in-t sots. doslidzh. im. O. Yaremenka». Kyyiv: Polih-rafichnyy tsentr «Foliant» [in Ukr.].
5. Sotsial'na obumovlenist' ta pokaznyky zdorov'ya pidlitkiv ta molodi [Social conditioning and health indicators of adolescents and young people]. URL: <http://society.4uth.gov.ua/ukr/molod> [in Ukr.].
6. Vyrok Desnyans'koho rayonnoho sudu m. Kyveva vid 4 bereznya 2019 roku [The judgment of the Desniansky district court of Kyiv of 4 March 2019] u spravi № 754/14888/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review> [in Ukr.].
7. Vyrok Fastivs'koho mis'krayonnoho sudu Kyyivs'koyi oblasti vid 22 zhovtnya 2018 roku [The judgment of the Fastiv City District Court of Kyiv region of October 22, 2018] u spravi № 381/2164/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77268101> [in Ukr.].
8. Kudinov, S.S. (2011) Informatsiyne zabezpechennya rozsliduvannya zlochyniv: suchasnyy stan ta shlyakhy vdoskonalennya [Information support for crime investigations: current state and ways of improvement]. *Visnyk Luhans'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka*, 1, 280-285 [in Ukr.].
9. Polozhennya pro orhany dosudovoho rozsliduvannya Natsional'noyi politysiyi Ukrayiny, zatver-

dzhene nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 06 lypnya 2017 № 570 (2017) [Regulation on Pre-trial Investigation Bodies of the National Police of Ukraine, approved by the Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of July 6, 2017 No. 570]. *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*, 72, 2212 [in Ukr.].

10. Shekhovtsova, L.I. (2013) Pro posylennya kryminal'noyi vidpovidal'nosti za statevi zlochyny, vchyneni proty nepovnolitnikh [On enhancing criminal responsibility for sexual offenses committed against minors]. *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, 1, 230-234 [in Ukr.].

11. Poyasnyval'na zapyska do proektu Zakonu Ukrainy «Pro vnesennya zmin do deyakykh zakoniv Ukrainy (shchodo vprovadzhennya Yedynoho reyestru osib zasudzhenykh za zlochyny proty statevoyi svobody ta statevoyi nedotorkanosti malolitn'oyi chy malolitn'oho ta posylennya vidpovidal'nosti za zlochyny, vchyneni proty statevoyi svobody ta statevoyi nedotorkanosti malolitn'oyi chy malolitn'oho)» [Explanatory Note to the Draft Law of Ukraine “On Amendments to Certain Laws of Ukraine (concerning the introduction of the Unified Register of Persons Convicted of Sexual and Juvenile Sexual Offenses and Increasing Responsibility for Sexual and Minority Offenses)»]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=6207 [in Ukr.].

SUMMARY

Korniienko M.V. Information support of detection, investigation and prevention violent crimes against children. The article deals with one of the important factors of effective activity for ensuring detection, investigation and prevention of violent crimes against children, it is information and technical support. Due to the certain illumination of information support of detection, investigation and prevention of crimes in general and violent crimes against children, in particular, domestic legal science, the focus is on the latest developments in the information field related to the use of various databases, computers and computer technologies.

The issues of information support for the detection, investigation and prevention of crimes in general and violent crimes against children in particular are highlighted. The term is interpreted, first of all, as one that encompasses the actions enshrined in the legislation, the purpose of which is informational support of cognitive activity and which have a criminal-procedural or operative-investigative form; secondly, this term refers to the tools used in criminal proceedings to achieve its purpose, carried out in accordance with applicable law.

The efficiency of the means of combating and preventing the commission of sexual crimes against children, which should be introduced in Ukraine, is emphasized. «Chemical castration» as indicated by the analysis of the introduction of the institute of "chemical castration" in foreign countries, both western and eastern. Vidpovidno zvernuto uwagi on neobhidnist of acceptance of the Supreme Radoyu doopratsovanogo Ukraine a draft law «On Introduction of Change log to deyakih for-koniv Ukraine (schodo vprovadzhennya Ćdinogo reestru osib zasudzhениh for zlochynи protи statevoї Svobody that statevoї nedotorkannosti malolitnoї chy malolitnogo that posilennya vidpovidal'nosti for zlochynи, vchyneni protи sta- the free freedom and the lack of statutory malolitny chy malolitnogo)».

Keywords: *child, incompeten», child abuse, child rights, information security, violence against women, regulatory framework, Ukrainian legislation.*

УДК 343.85

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-3-238-244

Михайлик О. Г. ©

кандидат юридичних наук

(ПрАТ «Вищий навчальний заклад

«Міжрегіональна Академія управління персоналом»)

ВІКТИМОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕРПІЛОГО ВІД НАСИЛЬСТВА В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Зазначено, що серед потерпілих від насильства в установах виконання покарань – засуджені (в основному, це злочини проти життя та здоров'я особи, а також деякі види пенітенціарних злочинів, насамперед ст. 392 Кримінального кодексу України) та пенітенціарний персонал (який був потерпілим переважно від злочинів, передбачених ст. 342, 345, 391 (у формі психічного насильства), 392 Кримінального кодексу України). Порівняльний віктимологічний аналіз жертв насильницьких злочинів серед засуджених та персоналу засвідчив більшу кількість потерпілих першої групи.

Ключові слова: *віктимологічна характеристика, потерпілий, насильство, установа виконання покарань, засуджені, персонал.*

© Михайлик О.Г., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2113-488X>